

Ko e hoko ko ha Ākongā ‘a Sīsū Kalaisí

TOHI LĒSONI ‘A E SEMINELÍ KI HE FUA KAVA FO‘OÚ

To‘o hake ho‘o ‘akau mafasiá

Lau ‘a e Luke 9:23, ‘o kumi e ngaahi fiema‘u ‘a e Fakamo‘uí ke hoko ko Ha‘ane ākongá.

- Ko e hā ‘oku ako‘i mai ‘e he veesi ko ‘ení fekau‘aki mo e hoko ko ha ākongā mo‘oni ‘a Sīsū Kalaisí?

‘Oku ‘uhinga ‘a e veesi ko ‘ení ki he kolosi na‘e fua ‘e Sīsū Kalaisi pea mamahi ai kae lava ke fakahoko e finangalo ‘o ‘Ene Tamaí. Neongo ‘oku ‘ikai kole mai ke tau fua ha kolosi ‘o hangē ko ia na‘e fai ‘e he ‘Eikí, ka ‘oku kole mai ke tau muimui kiate Ia ‘aki hono fakakakato ‘a e finangalo ‘o e Tamaí Hēvaní ma‘atautolú, ‘o a‘u ki he taimi ‘oku faingata‘a aí.

Lau ‘a e Liliu ‘e Siosefa Sāmita, Mātiu 16:26, pea kumi ki he ‘uhinga ke tau to‘o hake hotau kolosí pea muimui ‘ia Sīsū Kalaisí.

Na‘e fakamatala‘i ‘e ‘Eletā ‘Ulise Soālesi ‘o e Kōlomu ‘o e Kau ‘Aposetolo ‘e Toko Hongofulu Mā Uá hono ‘uhinga ‘o e to‘o hake hotau kolosí.

‘Oku tau ako mei he folofolá ko kinautolu ‘oku nau loto ke fuesia honau faingata‘aíá, ‘oku nau ‘ofa ‘ia Sīsū Kalaisi ‘i ha fa‘ahinga founa ‘oku nau fakafisinga‘i ai ‘a e anga ta‘e faka‘otua pea mo e holi fakamāmani kotoa pē ka nau tauhi ‘Ene ngaahi fekaú.

‘E tokoni ‘etau fakapapau‘i ke sí‘aki e ngaahi me‘a kotoa ‘oku ‘ikai fenāpasi mo e finangalo ‘o e ‘Otuá pea feilaulau‘i e me‘a kotoa kuo kole mai ke tau foakí pea feinga ke muimui ki He‘ene ngaahi akonakí ke tau kātaki ‘i he hala ‘o e ongoongolelei ‘o Sīsū Kalaisí—neongo e ngaahi faingata‘á, vaivai ‘a hotau laumālié, pe ngaahi mālohi fakasōsiale mo e fakakaukau fakamāmani ‘oku fakafepaki ki He‘ene ngaahi akonakí. (Ulisses Soares, “Fua ‘Etau Kavengá,” *Ensign* pe *Liahona*, Nōvema 2019, 113–14)

- Ko e hā ‘oku fiema‘u ai ke ke fakafis mei ha anga ta‘e-mā‘oni‘oni pe holi fakamāmani ‘i ho‘o mo‘uí?
- Ko e hā ha ngaahi founa ‘e lava ke hangē ai ho‘o fakafisi mei he ngaahi anga ta‘e-mā‘oni‘oni pe holi fakamāmani ko hano fua ha kolosí?
- ‘Okú ke pehē ‘e tokoni fēfē hono “to‘o hake ho‘o ‘akau mafasiá” ke ke hoko ai ko ha ākongā mo‘oni ‘a Sīsū Kalaisí?

Mole ho‘o mo‘uí ke toe ma‘u ia

Lau ‘a e Luke 9:24–25, ‘o kumi e me‘a na‘e ako‘i ‘e he ‘Eikí fekau‘aki mo e hoko ko ‘Ene ākongá.

- Ko e hā ‘oku ako‘i mai ‘e he ngaahi veesi ko ‘ení fekau‘aki mo e hoko ko ha ākongā mo‘oni ‘a Sīsū Kalaisí?
- Ko e hā ha founa ‘okú ke pehē ‘e iku “mole” ai e mo‘uí ‘a e kakai ‘oku tokanga taha pē ki honau lotó mo e ngaahi holi siokitá?
- ‘Okú ke pehē ‘oku ‘uhinga ki he hā te ‘etau faka-haofi ‘etau mo‘uí ‘o kapau te tau foaki ia ma‘a Sīsū Kalaisí?

Na‘e fakamatala‘i ‘e Palesiteni Tōmasi S. Monisoni (1927–2018) ‘a e ‘uhinga ke mole ‘etau mo‘uí koe‘uhí ko Sīsū Kalaisí.

Ko kinautolu ko ia ‘oku nau mo‘uí siokita peé, ‘oku hangē leva ‘oku hōloa pea iku mole ‘enau mo‘uí, ka ko kinautolu ‘oku foaki ‘enau mo‘uí ke tokoni ki he ní‘ihi kehé, ‘oku nau tupulaki mo fakalalaka—pea nau fakahaofi ai ‘enau mo‘uí. (Thomas S. Monson, “Ko e Hā Kuó u Fai Ma‘a Ha Taha he ‘Ahó ni?” *Ensign* pe *Liahona*, Nōvema 2009, 85)

- Ko hai ‘okú ke ‘ilo kuo fili ke mole ‘ene mo‘uí koe‘uhí ko Sīsū Kalaisi? Ko e hā e ola ‘o e fili ko ‘ení ki he tokotahá ni?

- Ko e hā ha ngaahi founa 'oku tāpuekina ai koe koe'uhí ko e mo'ui 'aki 'e Sīsū Kalaisi 'a e ngaahi akonaki 'i he ngaahi veesi ko 'ení?

Ikuna'i e ngaahi me'a 'okú ne tohoaki'i 'etau tokangá mo e kumi 'uhingá

Lau 'a e Luke 9:57–62, 'o kumi e me'a na'e fie fakahoko 'e he ni'ihí kimu'a pea nau muimui ki he Fakamo'uí.

- Ko e hā 'oku ako'i mai 'e he ngaahi veesi ko 'ení fekau'aki mo e hoko ko ha ākongá mo'oni 'a Sīsū Kalaisi?

Na'e 'ikai fakahā mai 'e Sīsū Kalaisi 'oku hala ke tengihia ha mate 'a ha taha 'okú ke 'ofa ai pe lea fakamāvae ki he ngaahi kaungāme'á mo e fāmilí. Ka na'á Ne ako'i kiate kinautolu ha lēsoni mahu'inga fekau'aki mo e mahu'inga 'o e tu'unga fakaākongá.

Na'e fakamatala'i 'e Palesiteni Hauati W. Hanitā (1907–1995) 'a e talanoa fakatātā 'o e paláú 'i he Luke 9:62.

Ke keli ha 'otu [pe luu] hangatonu, 'oku fiema'u ke tukutaha e tokanga 'a e tangata paláú ki ha feitu'u pau 'i mu'a 'iate ia. Te ne fononga ai 'i ha hala totonu. Tukukehe, kapau 'e faifai peá ne sio ki mui ki he hala kuó ne fononga mai áí, 'e lahi ange 'a e faingamālie ke hē ai mei he halá. Ko hono olá 'oku pikopiko mo tungotunga 'a e ngaahi luó. Kapau he 'ikai tuku taha hotau iví ki mui kae tuku ki mu'a 'iate kinautolu—ki he mo'ui ta'engatá mo e fiefia 'o e fakamo'uí—ko e mo'oni te tau ma'u ia. (Howard W. Hunter, "Am I a 'Living' Member?" *Ensign*, May 1987, 17)

- Ko e hā ha ngaahi 'uhinga angamaheni 'e lava ke 'omi 'e he kakai 'o e 'aho ní, ki he'enua fili ke 'oua te nau muimui ki he 'Eikí?
- 'E lava fēfē ke ke nofotaha 'i he me'a kuo kole atu 'e he Fakamo'uí ke ke fai he taimí ni pea 'i ho kaha'ú?